

*Снівак М. В.,**orcid.org/0000-0002-9471-7154**доктор політичних наук,**доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ*

ІНТЕГРАЦІЯ ГЕНДЕРНИХ ПІДХОДІВ У ПРАКТИКУ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Анотація. Стаття присвячена аналізу окремих положень Кодексу України про адміністративні правопорушення на відповідність принципу рівності жінок і чоловіків у разі притягнення до адміністративної відповідальності. Наголошується на тому, що Кодекс України про адміністративні правопорушення ухвалений у 1984 році, його положення не відповідають головним гендерним індикаторам, а з боку державних органів відсутній інтерес до впровадження гендерної справедливості. Автор стверджує, що інститут гендерно-правової експертизи має велике значення для запобігання порушенням основоположних прав і свобод людини та прискорення адаптації системи національного законодавства до законодавства Європейського Союзу.

Висловлена позиція, що в контексті адміністративно-деліктного законодавства треба говорити не тільки про рівні права, а і про справедливості у накладенні адміністративних стягнень. Наукові напрацювання в даній сфері мають практичну реалізацію та покликані покращити механізм практичної реалізації принципу рівності чоловіків та жінок. Розуміння гендерних проблем в адміністративно-деліктному законодавстві повинно зводитися до: оцінки поточної ситуації та потреб жінок і чоловіків (рівність чоловіків і жінок під час притягнення до адміністративної відповідальності, урахування обставин, що обтяжують/пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення тощо); збору даних (гендерна статистика притягнення кількості жінок і чоловіків до адміністративної відповідальності, додаткові дані – кількість чоловіків і жінок, притягнутих до адміністративної відповідальності за видами адміністративних стягнень / або за видами адміністративних правопорушень); взаємодії із зацікавленими сторонами (Міністерство внутрішніх справ, Національна поліція, органи місцевого самоврядування, суди тощо); узагальнення інформації.

У порівняльній таблиці з використанням гендерного підходу подаються авторські пропозиції до окремих положень Кодексу України про адміністративні правопорушення. Зокрема, пропонується доповнити перелік обставин, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення, такою обставиною, як учинення правопорушення на підставі гендерно зумовлених ознак; доповнити обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення, суб'єктом – чоловіки; внести зміни у статті, що визначають накладення адміністративного арешту, арешту з утриманням на гауптвахті, суспільно корисних робіт.

Зроблений висновок про необхідність проведення комплексного дослідження чинного адміністративно-деліктного законодавства на відповідність міжнародно-правовим актам із прав людини стосовно дотримання прин-

ципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративне правопорушення, гендерна експертиза, нормативно-правовий акт, гендерна рівність.

Постановка проблеми. Процес становлення в Україні демократичної держави та громадянського суспільства, соціальної їх орієнтованості, формування відповідного нормативно-правового поля, виконання взятих на себе міжнародних зобов'язань, а відтак – входження країни як рівноправної до світового та європейського співтовариства, вимагає концептуального визначення, розроблення та здійснення гендерної політики як основи формування гендерної культури, рівності в питаннях адміністративної відповідальності.

Актуальність даного питання полягає в тому, що Кодекс України про адміністративні правопорушення введений у дію постановою Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки в 1984 р., нині його окремі положення не відповідають головним гендерним індикаторам.

Інститут адміністративної відповідальності досліджували такі вчені: В. Авер'янов, О. Банчук, І. Гаврущенко, С. Гончарук, С. Дембіцька, С. Ківалов, В. Колпаков, О. Кузьменко. Законодавчому закріпленню рівноправності жінок та чоловіків, ознакам правової експертизи нормативно-правових актів присвячено праці Я. Буряк, В. Бондаренко, Ю. Іванова, О. Козлова, В. Корнієнка, О. Новікова, Ю. Орлова й інших. Однак питання інтеграції гендерних підходів до оновлення положень Кодексу України про адміністративні правопорушення в наукових працях не досліджені.

Метою статті є аналіз змісту окремих положень Кодексу України про адміністративні правопорушення з позиції гендерного підходу, вироблення пропозицій до них.

Виклад основного матеріалу дослідження. Усі сучасні пострадянські країни натеper перебувають на етапі демократичного розвитку, найголовнішим принципом якого є визнання рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у всіх сферах їхньої життєдіяльності. Україна не є винятком. Така постановка питання вимагає змін і в адміністративно-деліктному законодавстві. Передусім це відбувається через проведення гендерно-правової експертизи.

Механізм проведення гендерно-правової експертизи законодавства та проєктів нормативно-правових актів у всіх сферах законодавства визначений постановою Кабінету Міністрів України «Питання проведення гендерно-правової експертизи» від 28 листопада 2018 р. № 997. Метою проведення гендер-

но-правової експертизи є: 1) проведення комплексного дослідження законодавства та проєктів нормативно-правових актів у частині їхньої відповідності міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та резолюціям міжнародних конференцій, міжнародних організацій, їх органів із прав людини стосовно дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; 2) запобігання ухваленню та наявності нормативно-правових актів, положення яких не відповідають принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Гендерно-правова експертиза законодавства проводиться за погодженням уповноваженою особою (координатором) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків Мін'юсту. План проведення гендерно-правової експертизи законодавства на відповідний рік складається на підставі пропозицій щодо проведення гендерно-правової експертизи, які надійшли від державних органів. Висновок про результати гендерно-правової експертизи законодавства протягом п'яти календарних днів після підписання уповноваженою особою (координатором) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків Мін'юсту оприлюднюється на офіційному вебсайті Мін'юсту [1].

У межах даного дослідження ми ознайомилися із планами проведення гендерно-правових експертиз актів законодавства із 2013 по 2020 рр. [2]. Актів законодавства на предмет регулювання адміністративно-деліктних відносин вони не містять, відсутні вони і у Плані на 2021 р. Мінюстом на 2021 р. заплановані експертизи законів України: «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України», «Про зайнятість населення», «Про протидію торгівлі людьми», «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю», «Про державну підтримку кінематографії в Україні» [3].

Тобто доцільним буде висновок, що адміністративно-деліктне законодавство, зокрема Кодекс України про адміністративні правопорушення, не привертає уваги і не міститься у пропозиціях щодо проведення гендерно-правової експертизи, від державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та громадян.

На думку Л. Сірко, питання якісного здійснення гендерно-правової експертизи має основоположне значення, оскільки в умовах реформування національного законодавства – це питання збереження паритетного представництва представників обох статей у всіх сферах життєдіяльності людини, від приватної до публічної [4, с. 106]. На переконання Н. Романова, для забезпечення гендерної рівності важливим є не тільки створення нових нормативно-правих актів, що регулюють питання гендеру, а й гендерно-правова експертиза вже наявних для запобігання колізіям у праві, яка є складовою частиною правової експертизи [5, с. 40]. Н. Палій також стверджує, що натепер немає ефективної процедури усунення недоліків у разі виявлення дискримінаційних норм у законодавстві [6, с. 228]. На переконання О. Дашковської, гендерна експертиза як метод аналізу й елемент державного управління має бути одним із механізмів забезпечення прав людини незалежно від статі. Важливою частиною гендерної експертизи як аналізу системи ухвалення рішення є те, що вона дозволяє оцінити вплив державної політики на виявлення та подолання фактів дискри-

нації в різних сферах суспільного життя [7, с. 9]. Як слушно зауважують Н. Оніщенко, С. Береза, О. Львова, Л. Макаренко, правове регулювання гендерних процесів необхідне для їх гармонійного становлення, усунення викривлень, які можуть призвести до наведених вище негативних наслідків та відкритого протистояння статей. Право має високу гуманітарну цінність як найвища форма соціальної взаємодії, яку не завжди мають інші соціальні регулятори [8, с. 6].

Упровадження гендерних аспектів у формуванні адміністративно-деліктного законодавства України – це питання соціальної справедливості, вирішення якого необхідне для забезпечення рівноправного та стійкого людського розвитку шляхом застосування найбільш результативних і ефективних методів державного втручання. Такий підхід розглядається як процес оцінки будь-якого планового заходу, зокрема законодавства, стратегій і програм у всіх сферах і на всіх рівнях з погляду його впливу на жінок та чоловіків. Дана теорія ґрунтується передусім на тому, що інтереси і досвід жінок, як і чоловіків, є невід'ємним критерієм у процесі розроблення загальної концепції, здійснення моніторингу й оцінки напрямів державної політики в політичній, економічній і суспільній сферах для того, щоб жінки і чоловіки могли одержувати рівну вигоду, а нерівність була викоринена.

Однак ми переконані, що в контексті адміністративно-деліктного законодавства треба говорити не тільки про рівні права учасників деліктного провадження, а і про рівність у накладенні адміністративних стягнень. Розуміння гендерних проблем в адміністративно-деліктному провадженні повинно зводитися до: 1) оцінки поточної ситуації та потреб жінок і чоловіків (рівність чоловіків і жінок під час притягнення до адміністративної відповідальності, урахування обставин, що обтяжують/пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення тощо); 2) збору даних (гендерна статистика притягнення кількості жінок і чоловіків до адміністративної відповідальності, додаткові дані – кількість чоловіків і жінок, притягнутих до адміністративної відповідальності за видами адміністративних стягнень/або за видами адміністративних правопорушень); 3) взаємодії із зацікавленими сторонами (Міністерство внутрішніх справ, Національна поліція, органи місцевого самоврядування, суди тощо); 4) узагальнення інформації.

У даному контексті треба говорити і про гендерні ролі – це звична поведінка в певному суспільстві/громаді чи в іншій соціальній групі, яка визначає, яка діяльність, завдання й обов'язки сприймаються як чоловічі та жіночі. На гендерні ролі впливають вік, клас, раса, етнічна та релігійна належність, а також географічне, економічне та політичне середовище. Зміни гендерних ролей часто виникають у відповідь на зміну економічних, природних чи політичних обставин, включаючи розвиток. Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) наповнений багатьма видами спеціальних суб'єктів, як-от: іноземці, особи з інвалідністю першої або другої групи, вагітні жінки тощо. Кожен із них може виступити в ролі правопорушника. З аналізу окремих положень КУпАП видно, що існує пом'якшення стосовно правопорушників жіночої статі в разі притягнення до адміністративної відповідальності. Скористаємося дослідженнями. Для формування об'єктивних порівнянь та висновків необхідно включати соціально-економічні дані і про чоловіків, і про жінок, бажано

з урахуванням віку, адже всі гендерні групи є важливими, щоби забезпечити достовірність вихідної інформації та соціальну справедливість у кінцевому підсумку. Соціально-економічні дані, подані в розрізі статей, можуть свідчити про низку проблем, які більшою або меншою мірою притаманні певній гендерній групі. Наприклад, проблеми жінок: обмежений доступ жінок до влади і власності; рівень жіночого представництва на найвищих державних посадах залишається низьким. Лише 12% жінок у Верховній Раді України; жіноча заробітна плата є меншою від чоловічої на чверть; в економічній сфері велика власність перебуває в руках чоловіків. Жінки володіють лише 22% бізнесу і керують 6% великого бізнесу в Україні. Отже, їм важче отримати кредит, оскільки вони мають менше ресурсів, які вони можуть дати в заставу; жінка працює на 4–6 годин більше, ніж чоловік: праця в домашньому господарстві не враховується як продуктивна; жінки найбільше потерпають від усіх видів насильства, серед яких домашнє насильство, сексуальні домагання та сексуальна експлуатація тощо. Проблеми чоловіків: в Україні середня тривалість життя чоловіків на 10 років менша від тривалості життя жінок, у 4 рази більша порівняно із жінками смертність чоловіків працездатного віку (28–45 років); суїцид панує переважно серед чоловіків (80%); туберкульоз (70%) – переважно чоловіча хвороба; збільшення чисельності чоловіків, залежних від тютюну, алкоголю, наркотиків, азартних ігор; тюрми переповнені чоловіками (понад 90% усіх ув'язнених), що породжує низку проблем, серед чоловіків найбільше випадків насильницької поведінки; проблема маргіналізації чоловіків унаслідок припинення їхньої професійної діяльності через обставини, що від них не залежать; право батька опікуватися дитиною на практиці часто порушується тощо [9, с. 18–19].

Що дають нам ці дані? Яка логіка цих дослідників, чи можна ці дані застосовувати в усіх сферах? Якщо відзеркалити їх на положення КУпАП, то отримуємо таке: якщо взяти, що жіноча заробітна плата є меншою від чоловічої на чверть, то такий вид стягнення, як штраф, застосовувати до жінок не можна; якщо в Україні середня тривалість життя чоловіків на 10 років менша від тривалості життя жінок, у 4 рази більша порівняно із жінками смертність чоловіків працездатного віку (28–45 років), то такі види стягнення, як адміністративний арешт, арешт з утриманням на гауптвахті, громадські роботи, суспільно корисні роботи, застосовувати до чоловіків негуманно.

Нині не видається можливим стверджувально відповісти на питання про доцільність «зрівнювання» усіх суб'єктів. Однак на стадії оновлення адміністративного деліктного законодавства доцільно зупинитися суто на ознаках статі – чоловік і жінка. Окремі пропозиції наведені в Таблиці 1 [10].

Ми не ставили за мету в цій статті зробити повний гендерно-правовий аналіз КУпАП, а лише окреслити коло тих важливих питань, які варто аналізувати під час роботи з кожною зі статей Кодексу. Для здійснення ефективної гендерно-правової експертизи українського адміністративно-деліктного законодавства ця сфера правової теорії та діяльності потребує подальших наукових розробок, особливо на межі правової та соціальної науки.

Висновки. Пропозиції стосовно включення гендерного компонента до окремих положень КУпАП є необхідними в контексті оновлення адміністративно-деліктного законодавства і узгодження його з вимогами Європейського Союзу. Наведені в порівняльній таблиці дані означають здатність визнавати та підкреслювати наявні гендерні відмінності між чоловіками і жінками в разі притягнення їх до адміністративної відпові-

Таблиця 1

№ з/п	Чинна редакція окремих положень КУпАП	Пропозиції
1	2	3
1.	Ст. 31–1. Суспільно корисні роботи Суспільно корисні роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, оплачуваних робіт, вид яких та перелік об'єктів, на яких порушники повинні виконувати ці роботи, визначає відповідний орган місцевого самоврядування. Суспільно корисні роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від ста двадцяти до трьохсот шістдесяти годин і виконуються не більше восьми годин, а неповнолітніми – не більше двох годин на день. Суспільно корисні роботи не призначаються особам, визнаним інвалідами I або II групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років, та чоловікам, старше 60 років.	Ст. 31–1. Суспільно корисні роботи Суспільно корисні роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, оплачуваних робіт, вид яких та перелік об'єктів, на яких порушники повинні виконувати ці роботи, визначає відповідний орган місцевого самоврядування. Суспільно корисні роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від ста двадцяти до трьохсот шістдесяти годин і виконуються не більше восьми годин, а неповнолітніми – не більше двох годин на день. Суспільно корисні роботи не призначаються особам, визнаним інвалідами I або II групи, вагітним жінкам, жінкам та чоловікам старше 60 років.
2.	Ст. 32. Адміністративний арешт Адміністративний арешт встановлюється і застосовується лише у виняткових випадках за окремі види адміністративних правопорушень на строк до п'ятнадцяти діб. Адміністративний арешт призначається районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею). Адміністративний арешт не може застосовуватись до вагітних жінок, жінок, що мають дітей віком до дванадцяти років, до осіб, які не досягли вісімнадцяти років, до осіб з інвалідністю I і II груп.	Ст. 32. Адміністративний арешт Адміністративний арешт встановлюється і застосовується лише у виняткових випадках за окремі види адміністративних правопорушень на строк до п'ятнадцяти діб. Адміністративний арешт призначається районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею). Адміністративний арешт не може застосовуватись до вагітних жінок, до осіб, які не досягли вісімнадцяти років, до осіб з інвалідністю I і II груп.
3.	Ст. 32–1. Арешт з утриманням на гауптвахті Арешт з утриманням на гауптвахті встановлюється і застосовується лише у виключних випадках за окремі види військових адміністративних правопорушень на строк до десяти діб. Арешт з утриманням на гауптвахті призначається районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею). Арешт з утриманням на гауптвахті не може застосовуватись до військовослужбовців-жінок.	Ст. 32–1. Арешт з утриманням на гауптвахті Арешт з утриманням на гауптвахті встановлюється і застосовується лише у виключних випадках за окремі види військових адміністративних правопорушень на строк до десяти діб. Арешт з утриманням на гауптвахті призначається районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею).

1	2	3
4.	<p>Ст. 34. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення Обставинами, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення, визнаються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) щире розкаяння винного; 2) відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди; 3) учинення правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання або в разі збігу тяжких особистих чи сімейних обставин; 4) учинення правопорушення неповнолітнім; 5) учинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року. <p>Законами України може бути передбачено й інші обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Орган (посадова особа), який вирішує справу про адміністративне правопорушення, може визнати пом'якшувачими й обставини, не зазначені в законі.</p>	<p>Ст. 34. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення Обставинами, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення, визнаються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) щире розкаяння винного; 2) відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди; 3) учинення правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання або в разі збігу тяжких особистих чи сімейних обставин; 4) учинення правопорушення неповнолітнім; 5) учинення правопорушення вагітною жінкою, жінкою або чоловіком, що має дитину віком до одного року. <p>Законами України може бути передбачено й інші обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Орган (посадова особа), який вирішує справу про адміністративне правопорушення, може визнати пом'якшувачими й обставини, не зазначені в законі.</p>
5.	<p>Ст. 35. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення Обставинами, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення, визнаються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб припинити її; 2) повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню; вчинення правопорушення особою, яка раніше вчинила кримінальне правопорушення; 3) втягнення неповнолітнього у правопорушення; 4) учинення правопорушення групою осіб; 5) учинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин; 6) учинення правопорушення у стані сп'яніння. Орган (посадова особа), який накладає адміністративне стягнення, залежно від характеру адміністративного правопорушення може не визнати дану обставину обтяжуючою. 	<p>Ст. 35. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення Обставинами, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення, визнаються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб припинити її; 2) повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню; учинення правопорушення особою, яка раніше вчинила кримінальне правопорушення; 3) втягнення неповнолітнього у правопорушення; 4) учинення правопорушення групою осіб; 5) учинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин; 6) учинення правопорушення у стані сп'яніння. Орган (посадова особа), який накладає адміністративне стягнення, залежно від характеру адміністративного правопорушення може не визнати дану обставину обтяжуючою; 7) учинення правопорушення на підставі гендерно зумовлених ознак.

дальності і накладення адміністративного стягнення. Дотримання гендерно нейтральної політики в адміністративно-деліктному законодавстві відтворить гендерний баланс, соціальну роль чоловіків і жінок у питанні рівності перед законодавцем, забезпечить у суспільстві уявлення про належне – права й обов'язки, їх реальне втілення для чоловіків і жінок.

Література:

1. Питання проведення гендерно-правової експертизи : постанова Кабінету Міністрів від 28 листопада 2018 р. № 997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.02.2021).
2. Плани проведення гендерно-правових експертиз актів законодавства. Напрями діяльності / Нормотворча діяльність / Правова експертиза нормативно-правових актів / Гендерно-правова експертиза. *Міністерство юстиції України*. URL: https://minjust.gov.ua/law_gendpravexr_plan (дата звернення: 11.02.2021).
3. Про затвердження Плану проведення гендерно-правової експертизи законодавства на 2021 р. : наказ Міністерства юстиції від 6 грудня 2020 р. № 3232/7. URL: <https://minjust.gov.ua/index.php/m/plan-provedennya-genderno-pravovoi-ekspertizi-aktiv-zakonodavstva> (дата звернення: 13.02.2021).
4. Сірко Л. Загальноправова характеристика етапів гендерно-правової експертизи: вітчизняна та зарубіжна практика. *Журнал східноєвропейського права*. 2019. № 65. С. 104–112.
5. Романова Н. Гендерно-правова експертиза як складова механізму забезпечення гендерної рівності. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2019. № 19. С. 38–46.
6. Палій Н. Гендерна правова експертиза. Сучасні виклики та завдання. *Альманах права*. 2019. Вип. 10. С. 226–231.

7. Дашковська О. Гендерно-правова експертиза законодавства як інструмент забезпечення рівноправності статей. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Юриспруденція». 2014. Вип. 10–1(1). С. 8–10.
8. Оніщенко Н. Гендерна рівність: сучасні виклики. *Держава і право*. Серія «Юридичні науки». 2015. Вип. 67. С. 3–11.
9. Євченко С., Остапчук О. Впровадження комплексного гендерного підходу в роботу органів державної виконавчої влади на регіональному рівні : методичні рекомендації. Житомир, 2018. 56 с.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон від 7 грудня 1984 р. № 51. Ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 08.02.2021).

Spivak M. Integration of gender approaches is in practice of bringing in to administrative responsibility

Summary. The article is sanctified to the analysis of separate positions of Code of Ukraine about administrative offenses on accordance of principle of equality of women and men at bringing in to administrative responsibility. It is emphasized that the Code of Ukraine on administrative offenses was adopted in 1984 and its provisions do not correspond to the main gender indicators, and there is no interest on the part of state bodies in the implementation of gender justice. The author argues that the institute of gender legal expertise is important to prevent violations of fundamental human rights and freedoms and to accelerate the adaptation of the system of national legislation to the legislation of the European Union.

The position is expressed that in the context of administrative tort law it is necessary to talk not only about equal rights but also about justice in imposing administrative penalties. Scientific developments in this field have a practical implementation and are designed to improve the mechanism

of practical implementation of the principle of equality between men and women.

The understanding of gender issues in administrative tort law should be reduced to: assessment of the current situation and needs of women and men (equality of men and women in bringing to administrative responsibility, taking into account aggravating / mitigating circumstances for administrative offenses, etc.); data collection (gender statistics on bringing the number of women and men to administrative responsibility, additional data – the number of men and women brought to administrative responsibility by types of administrative penalties / or by types of administrative offenses); interaction with stakeholders (Ministry of Internal Affairs, National Police, local governments, courts, etc.); generalization of information.

The comparative table using the gender approach provides author's proposals to certain provisions of the Code of Ukraine

on Administrative Offenses. In particular, it is proposed to supplement the list of circumstances that aggravate liability for an administrative offense with such a circumstance as the commission of an offense on the basis of gender; to supplement the circumstances that mitigate the responsibility for an administrative offense by the subject – men; to make changes in the article that determine the imposition of administrative arrest, arrest with detention on guard duty, community service.

It is concluded that it is necessary to conduct a comprehensive study of current administrative and tort legislation for compliance with international human rights law on compliance with the principle of equal rights and opportunities for women and men.

Key words: administrative responsibility, administrative offense, gender expertise, legal act, gender equality.